

ΜΙΑ ΞΕΝΑΓΗΣΗ ΣΤΗ ΓΕΙΤΟΝΙΑ ΤΩΝ ΑΣΤΕΡΙΩΝ

Παρασκευή 30 Μαρτίου, τελευταία μέρα των σχολικών μαθημάτων πριν τις διακοπές του Πάσχα. Πολλά μέλη της σχολικής κοινότητας (μαθητές και διδάσκοντες) μάλλον σκέφτονται «άντε, μια μέρα ακόμα» και κάνοντας την ανάγκη φιλοτιμία ... Όμως υπάρχει και η άλλη εκδοχή:

Νάμαστε λοιπόν έξω από το Μουσικό σχολείο Τρικάλων, περίπου ώρα 6 π.μ., κάτι λιγότερο από μια ώρα πριν ξημερώσει. Ο επιστάτης και ένας καθηγητής ανοίγουν (ναι! ΑΝΟΙΓΟΥΝ!) το σχολείο ενώ δυο μαθητές ήδη περιμένουν. Στα αμέσως επόμενα λεπτά, και ενόσω ένα μικρό κατοπτρικό τηλεσκόπιο έχει ήδη στηθεί, έχουν συγκεντρωθεί περισσότεροι από 10 μαθητές και μαθήτριες. Πρόκειται για μαθητές που στο μάθημα της ερευνητικής εργασίας (project) έχουν επιλέξει το θέμα «Γνωρίζοντας τη διαστημική μας γειτονιά». Οι μαθητές αυτοί τους τελευταίους μήνες έχουν παρακολουθήσει κάποια εκπαιδευτικά βίντεο με σχετικά θέματα, έχουν δει τους χάρτες του ουρανού που κοσμούν τους τοίχους του εργαστηρίου φυσικών επιστημών, έχουν βρει αστερισμούς και κινήσεις ουράνιων σωμάτων σε προσομοιωτή (σε Η/Υ). Φυσικά, όλοι έχουν δει και τον ουρανό, αλλά για πόσο μπορεί κάποιος να παρατηρεί το ατελείωτο πλήθος του ουρανού χωρίς να ξέρει τι είναι αυτά που βλέπει, χωρίς εξήγηση - βοήθεια από κάποιον που γνωρίζει έστω ένα ελάχιστο μέρος αυτής της απέραντης Δημιουργίας (επειδή βέβαια κάποιοι άλλοι του το έδειξαν).

Τα σύννεφα έχουν επιλέξει να μαζευτούν στην ουράνια περιοχή πάνω από τον Κόζιακα, εμποδίζοντάς μας τη θέαση της Σελήνης λίγο πριν αυτή δύσει, και εμείς επιλέγουμε να συμβιβαστούμε με τα τεττίπια του καιρού. Ευτυχώς στο μεγαλύτερο μέρος του υπόλοιπου ουρανού τα σύννεφα είναι ελάχιστα. Αμέσως αναγνωρίζουμε τη χαρακτηριστική «κατσαρόλα» στον αστερισμό της μεγάλης άρκτου και εντοπίζουμε τον Πολικό αστέρα. Στο κέντρο του ουρανού είναι ο Βέγας και η αναφορά σ' αυτόν μας θυμίζει ότι είναι αυτός που θα δείχνει το βορρά στους επί γης ανθρώπους μετά από 13000 χρόνια (αν βέβαια υπάρχουν τότε άνθρωποι πάνω στη γη).

Στεκόμαστε για λίγο στη μεγάλη άρκτο για να δοκιμάσουμε την οπτική μας οξύτητα στη «δοκιμή» των αρχαίων Ελλήνων και αμέσως μετά βρίσκουμε εύκολα τον Αρκτούρο (αφού τον δείχνει η ουρά της άρκτου).

Η ώρα όμως περνά γρήγορα και στην ανατολή έχει αρχίσει να χαράζει. Στο νότο μόλις που διακρίνουμε τον αστερισμό του σκορπιού με τον κοκκινωπό Αντάρη στο «μάτι» του και αμέσως μετά το τηλεσκόπιο είναι έτοιμο να σημάδεψει τον Κρόνο : η θέα των δακτυλιδιών του είναι πραγματικά μοναδική – το κορυφαίο θέαμα για τον πρωτόπειρο (και όχι μόνο) παρατηρητή. Σειρά έχει ο Δίας. Στο τηλεσκόπιο φαίνονται καθαρά κάποιες ζώνες της ατμόσφαιράς του καθώς και οι τέσσερις δορυφόροι του, όπως πρώτος τους είχε δει ο Γαλιλαίος με το δικής του κατασκευής τηλεσκόπιο, τέσσερις αιώνες πριν. Κοιτάζοντας τους δυο αέριους γίγαντες του ηλιακού συστήματος, ο ενθουσιασμός συνδυάζεται με την πιο αυθόρμητη ευρηματικότητα και επιχειρείται από τους μαθητές η πρώτη αστροφωτογράφιση με μια κάμερα μπροστά στον προσοφθάλμιο! Τα αποτελέσματα δεν είναι βέβαια δυνατό να διεκδικήσουν δάφνες, αλλά μήπως και οι κορυφαίοι σε κάθε τομέα από κάτι τόσο απλό δεν ξεκίνησαν;

Έχει πια ξημερώσει. Ώρα για ... διάλειμμα. Όχι, δεν τελειώσαμε ακόμα! Σε λίγο θα ανατείλει το άστρο της ημέρας, ο ήλιος μας. Αν είμαστε τυχεροί, ίσως δούμε και κάποια ηλιακή κηλίδα. Πρώτα όμως πρέπει να τοποθετήσουμε μπροστά από τον οπτικό σωλήνα το ειδικό φίλτρο ηλιακής παρατήρησης. Μπορεί το τηλεσκόπιο να είναι ένα πολύ ιδιαίτερο όργανο, όμως τα μάτια μας είναι απείρως σημαντικότερα. Τελικά τον ήλιο τον παρατηρήσαμε με ασφάλεια (και η όψη του ήταν πεντακάθαρη, δεν είχε ούτε ένα τόσο δα σημαδάκι).

Λίγο πριν τις 8 πια, γεμάτοι από τις εμπειρίες που ζήσαμε και τη γνώση που αποτυπώσαμε, είναι ώρα να μαζέψουμε τον εξοπλισμό της πρώτης μας αστροπαρατήρησης και να ανανεώσουμε το ραντεβού για την επόμενη δράση μας.